

BADJURINA POKLJUKA

POIMENOVANJE VOJAŠNICE SLOVENSKE VOJSKE NA RUDNEM POLJU

24. oktober 2012 ob 11 uri

Spoštovani gospe in gospodi!

Vojašnica na Rudnem polju je v spominih mnogih slovenskih fantov zapisana kot mesto njihove preobrazbe iz mladeničev v može, za mnoge pa tudi kot začetek pridobivanja njihovih smučarskih znanj. Grajena je bila po drugi svetovni vojni, že v letu 1953 pa je sprejela prve vojake. Urili so se v smučanju, veščinah bojevanja v visokogorju ter preživetja v težkih vremenskih pogojih, vsa ta znanja so jim posredovali mnogi častniki slovenskega rodu, med njimi tudi Miloš Rutar in Janez Lušina. Inštruktorji in častniki so svoja takratna smučarska in vojaška znanja, nadgrajevali v sodobne pristope vojaškega urjenja, ki so že v tistem obdobju dobivala priznanja v Jugoslaviji in tujini.

Smučarsko urjenje pripadnikov JLA ter možnost izvedbe treningov tekačev in smučarjev so bili programi, ki so se izvajali že od samega začetka delovanja vojašnice. Mnogi takratni slovenski smučarski reprezentanti so bazične priprave izvajali na Pokljuki prav v tej vojašnici. Možnosti in pomoč takratnih poveljnikov planinskih enot na Gorenjskem so zagotovile tudi pripravo tekmovališč za biatlonska tekmovanja kar se je še bolj kakovostno izvedlo po osamosvojitvi Republike Slovenije. Velik razvojni napredek pa po osamosvojitvi Republike pomeni obnova vojašnice v letu 1992 ter pridobitev tekmovanj svetovnih pokalov v biatlonu v zimi 1992/1993. Rudno polje je s svojimi vojaškimi objekti in izvajanimi programi že dolgo zapisano slovenskemu smučanju in uživa ugled v Sloveniji in tujini. Prav uveljavljeni vojaški programi v okviru delovanja Centra odličnosti Slovenske vojske, turno in alpsko smučanje, smučarski tek in biatlon so programi, ki se bodo razvijali

na tem območju tudi v bodoče, zato je obstoj in razvoj vojaških objektov ter njihova odprtost za civilno družbo pomembna in dobrodošla.

Spoštovani,

danes slavimo poimenovanje vojašnice na Rudnem polju po Rudolfu Badjuri turističnemu in športnemu pisatelju, poveljniku prve slovenske alpske čete, rojenemu leta 1881 v Litiji. Šolal se je v Ljubljani, trgovski akademiji v Pragi in končal alpsko šolo in vojaške smučarske tečaje v Visokih in Nizkih Tatrah. Opravljeni tečaji in v tistem času sprejeti športni in vojaški koncept smučanja so vplivali na njegovo življenjsko pot. Postal je prvi slovenski smučarski učitelj, pobudnik množičnega smučanja in organizator prvih smučarskih tekem v Sloveniji. Svoje delo je usmeril v sestavo smučarskega izrazoslovja in priročnika za smučanje. Bil je pisec prvih vodnikov po naših hribih in gorah, vnet tujsko prometni delavec in vojaški smučarski učitelj.

Rudolf Badjura je že v zgodnjih mladostnih začetkih vzljubil slovenske gore, saj je že kot gimnazijec s prijateljem Žerjavom, zahajal v kamniške planine, na Grintovec in druge vrhove. Po končani gimnaziji je nastopil dvoletno služenje vojaškega roka v 27. pehotnem polku v Ljubljani. V času vojaškega službovanja, se je izuril v smučanju in alpinistiki. Po končani vojaščini se je šolal v Pragi na Trgovski akademiji kjer se je usposobil za komercialno delo v bankah in trgovskih podjetjih. Po vrnitvi v Ljubljano je bil uradnik v Kmetijski posojilnici, knjigovodja v lesnem podjetju, leta 1910 pa postal uradnik Deželne zveze za pospeševanje tujskega prometa na Kranjskem. Služboval je v oddelku za informacije v tej zvezi vse do svoje upokojitve leta 1946.

V zgodovino pionirskega obdobja slovenskega smučanja se je zapisal v januarju daljnega leta 1914 ko je organiziral v Bohinjski Bistrici prvi tečaj smučanja z zaključnim tekmovanjem pri nas. Smučanju, slovenskim goram in turizmu se je zapisal tudi s pisanjem strokovne literature in knjig saj je prvi

"Vodnik na Triglav" izdal že leta 1913 ter prvo slovensko knjigo o smučanju z naslovom "Smučar" pa leta 1924.

Rudolfa Badjuro je na bojišča potegnila vojna kakor tudi vse njegove brate. Rudolf je bil po pričevanjih hraber vojak na številnih vojskovališčih. Zelo pomembna je njegova vloga v času razpada Avstro-Ogrske v prevratu oktobra in novembra 1918 v Ljubljani. Nadporočnik Badjura je bil v skupini častnikov slovenskega rodu, ki je razumela izziv zgodovinske priložnosti in je obstoječe enote avstro-ogrske armade na slovenskem ozemlju takoj začela spreminjati v slovenske. V Ljubljani je organiziral četo prostovoljcev, ki je aretirala vodilne vojaške osebnosti propadle države, skrbela za red in mir ter ob mitnici na Tržaški cesti postavila verigo in stražo. Tam so od vračajočih se vojakov prevzemali orožje, oblikovali nove vojaške enote in v teh dneh je Rudolf z bratom Metodom odšel med borce za obrambo severne meje na Koroškem. Le malo je Rudolf Badjura poznan širši slovenski javnosti kot tisti, ki je ob koncu oktobra leta 1918 na čelu slovenskih rezervnih oficirjev izvedel vojaški udar v Ljubljani, ki je omogočil ustanovitev prve narodne vlade v naši zgodovini. Njegov prevrat je omogočil, da je dva dni kasneje svoj vojaški udar v Mariboru izvedel tudi major Maister.

Kot uradnik v Deželni zvezi za pospeševanje tujskega turizma je bil začetnik organiziranega turističnega dela v novi državi. Poglavitno mu je bilo proučevanje Slovenije v turističnem tujsko-prometnem oziru, sistematično zbiranje gradiva za kažipote na slovenskem, raziskovanje krajevnih znamenitosti ter propaganda moderne turistke v letnem in zimskem obdobju. V tem obdobju življenja je pomembno sodeloval pri nastanku skupnega jugoslovanskega planinskega glasila in Planinske zveze Jugoslavije. Opravil je pionirsko delo na področju snovanja turistične publicistike, gre za izjemen, a širši slovenski javnosti žal premalo znan podvig posameznika, ki je pri svojem početju vztrajal kljub pogostemu nerazumevanju okolja v katerem je deloval.

Prav zato mu gre zahvala, da je z ustvarjalnim nemirom, samozavestno presešel prevladujočo miselnost časa in okolja ter s pogumom in ljubeznijo oral ledino sodobnega slovenskega turističnega slovstva. Njegovi turistični vodniki pomenijo, poleg izjemne praktične vrednosti tudi visoko pesem domovini in njenim lepotam.

Rudolf Badjura je slovenski častnik, ki je v prelomnih dogodkih ob koncu prve svetovne vojne s svojimi odločitvami in dejanji pomembno vplival na kasnejšo narodovo zgodovino. Je turistični in športni pisatelj, ki je s svojimi turistično informativnimi deli že v tistem obdobju in vse do svoje smrti, širil promocijo lepot Slovenije, kot prvi med prvimi postal pobudnik množičnega smučanja in organizator prvih smučarskih tekem v Sloveniji.

Kot tak se je pomembno zapisal v zgodovino slovenskega naroda, poimenovanje vojašnice Slovenske vojske po tem zaslužnem možu je zahvala in dolžnost, da njegova dela ne bodo zbledela v spominu slovenskega naroda!

Brig. Peter Zupan